

KERKIME NE FERME

Projekti 1

Ndikimi i plehritit organo-mineral ne prodhimin sasior e cilesor te vreshtave per prodhim vere.

Vendi i ngritjes së eksperimentit: Rubjek (Durrës) dhe Roshnik (Berat) **Afati i zbatimit viti 2015-2016**

2.Objektivat e studimit

Objektivi themelor i këtij kërimi është të provojmë ndikimin e plehritit organo-mineral në prodhimin sasior e cilesor te vreshtave per prodhim vere, dhe ndikimi i tij në produktin përfundimtar

Për zbatimin e këtij projekti fillimisht janë bërë analizat kimike të tokës dhe është hartuar një paketë e plotë plehrimi me dy variante për tu zbatuar nga fermerët në përshtatje me gjëndjen e elementëve kimike në tokë, moshës së bimëve dhe tipit të vreshtit në të dy vendet ku u ngrit ky kërkim.

3.Rezultatet kryesore

Rezultatet e analizave të tokës të paraqitura në Tabelën 1, kanë treguar se kemi të bëjmë me dy toka të ndryshme përsa i përket pjellorisë së tyre dhe përbërjes mekanike. Për treguesit e përbërjes mekanike të dy tokat klasifikohen si toka me në fshatin Rubjek tendenca është drejt tokave ranore.

Rezultatet e treguesve të dinamikës së rritjes dhe prodhimtarisë biologjike të lidhura me çeljen e sythave, të luleve dhe të lastarëve të zhvilluar, për vitit të parë në të dyja fermat ku u ngritën provat, treguan se nuk kishte diferenca midis bimëve të vendosura sipas varianteve. E njëjta gjë ka ndodhur edhe në vitin e dytë të studimit të ngritur në fermën në Rubjek. Midis varianteve të plehritit nuk ka pasur diferenca të numurit të sythave të çelur në raport me ngarkesën e lënë, me numurin e lastarëve prodhues apo me kohën e çeljes së tyre.

Në fermën në Roshnik në vitin e dytë të studimit është vënë re se në variantin ku është përdorur më shumë pleh organik ka pasur një rritje e numurit të lastarëve frutor. Kjo është reflektuar edhe në sasinë e prodhimit, e cila ka rezultuar më e lartë në këtë variant(Figura 4)

Nga analiza statistikore e paraqitur në Figurën 1, për provat e ngritura në Rubjekë, rezulton se për treguesit e prodhimit ka ndryshime sinjifikative midis dy varianteve. Prodhimi në variantin me plehrit të kombinuar ka qenë me 0.36 kg/bimë dhe pesha e veshulit rreth 26 gr më e madhe se në variantin vetëm pleh kimik.

Në vitin e dytë megjithëse prodhimi në shifra ka qenë më i lartë në variantin e plehritit të kombinuar, nuk ka rezultuar të jetë sinjifikatif(Figura2)

Edhe në provat e ngritura në fshatin Roshnik, treguesit e prodhimit, në vitin e parë të studimit, treguan diferenca midis dy varianteve të plehritit si në aspektin e sasisë së prodhimit për bimë si në madhësinë e veshulit(Figurën 3) Prodhimi në vitin e dytë të studimit në Roshnik ka qenë më i lartë pasi ka pasur më shumë lastarë frutorë dhe për pasojë më shumë veshulë/bimë në momentin e vjeljes. Pesha e veshulit ka qenë e njëjtë në të dy variantet.

Këto rezultate tregojnë se përdorimi i një sasive më të madhe plehu organik në variantin e dytë ka ndikuar në rritjen e prodhimtarnë vitin e parë por edhe në sigurimin e rezervave të mjaftueshme për diferencimin më të mirë të lastarëve frutorë. Diferenca në sasinë e prodhimit është e justifikuar edhe duke krahasuar të dhënat e paraqitura në Tabelën1, pasi analizat tregojnë se në

vitin e dytë të studimit është rritur sasia e humusit dhe e azotit në të dy variantet e plehrit, por në variantin me plehrim të kombinuar vlerat e tyre kanë qenë më të larta.

Për treguesit e cilësisë së prodhimit, rezultatet e paraqitura në Figurën 5, për kultivarin Shesh i zi, në fermën e Z.Beqir Fiska në Roshnik, përqindja e sheqerit megjithëse në variantin ku është përdorur më shumë plehr organik ka shifra më të larta, analiza statistikore tregon se ky ndryshim nuk është sinjifikativ.

Treguesit e aciditetit në analizat kimike nuk kanë treguar për diferenca midis varianteve të plehrit në vitin e dytë në të dyja feramat.

4. Analizat e kryera

Kërkimi është realizuar në trajtën e demonstrimit, duke vepruar praktikisht me marrjen e mostrave të tokës për analiza laboratorike. Më pas ato janë dërguar në QTTB Fush Kruje për analizën e përmbajtjes së elementëve kimik kryesor të sajë. Në vijim u bë interpretimi i tyre, përcaktimi i dozës së plehrave organo-minerale të nevojshme bazuar në rezultatet e analizave, llojet e plehrave dhe të dhënave të literaturës për nevojën e bimëve sipas fazave të zhvillimit për rendimentine planifikuar nga fermerët.

Tabela 1. Rezultatet e analizave të tokës për dy parcelat ku është ngritur kërkimi, për treguesit kryesor.

Nr	Treguesit analizuar	Njesia matese	Roshnik (Berat)			Rubjek (Durrës)		
			2015	2016/1	2016/2	2015	2016/1	2016/2
1	pH		8.4	7.9	8.02	8.1	7.02	6.6
2	Konduktivitetit elektrik K.E.	Ms/cm	0.149	0.161	1.73	0.145	0.12	0.187
3	Humusit	%	0.87	1.53	1.68	0.67	0.67	1.19
4	Azotit	%	0.064	0.126	0.148	0.056	0.056	0.099
5	Fosforit	ppm	40.4	20.96	49.91	15.57	13.78	14.61
6	Kaliumit	mg/100	18.2	12.74	18.84	16.7	12.24	12.67
7	KarbonatetCaCO ₃	mg/100		10.41	10.92		0.84	2.52
8	përbërjes mekanike							
/1	Rërë	%	31.2			41.2		
/2	Lym	%	42.0			27.0		
/3	Argjil	%	26.8			31.2		

Gjatë vitit janë regjistruar këta tregues:

1. Dinamika e rritjes vjetore të bimëve, elementët të prodhimtarisë biologjike (lastarë të çelur, lastër prodhues, numri i lulërive për lastar)
2. Elementët e prodhimtarisë faktike për çdo provë dhe përsëritje (prodhim për bimë, pesha e veshulit, kokrrës).
3. Analizat kimike të prodhimit dhe produktit të përpunuar (% sheqeri, aciditeti)

4. Mesazhe për fermerin

Plehrimi është një nga teknikat agronomike më të rëndësishme dhe me efekt të drejtpërdrejtë për harmonizimin e rritjes dhe prodhimit të hardhisë, për përmirësimin sasior dhe cilësor të tij e për rrjedhojë edhe për përfitim ekonomik

5. Konkluzione

Aplikimi i dy mënyrave të ndryshme të plehrit la ndikuar në marrjen e rezultateve të ndryshme të prodhimit në të dy feramat ku u ngritën provat. Teknika e plehrit me plehra të kombinuara

ka dhënë rezultate më të mira për treguesit e peshës së veshulit she për pasojë edhe të sasisë së prodhimit.

E njëjta teknikë plehrimi e bërë në dy ferma të ndryshme, ka ndikuar në mënyra të ndryshme në prodhimtarinë biologjike të vitit të dytë. Në fshatin Rubjekë për këto tregues nuk ka pasur ndryshime midis varianteve, ndërsa në fshatin Roshnik, në variantin e plehrit të kombinuar në vitin e dytë të studimit ka pasur më shumë lastarë me prodhim.

Përdorimi i një sasive më të madhe plehu organik në variantin e dytë ka rritur në mënyrë sinjifikative prodhimin në të dy fermat.

Për treguesit e cilësisë së prodhimit si: përqindja e sheqerit dhe aciditeti, ndryshimet nuk janë sinjifikative midis varianteve në të dy fermat

6.Foto

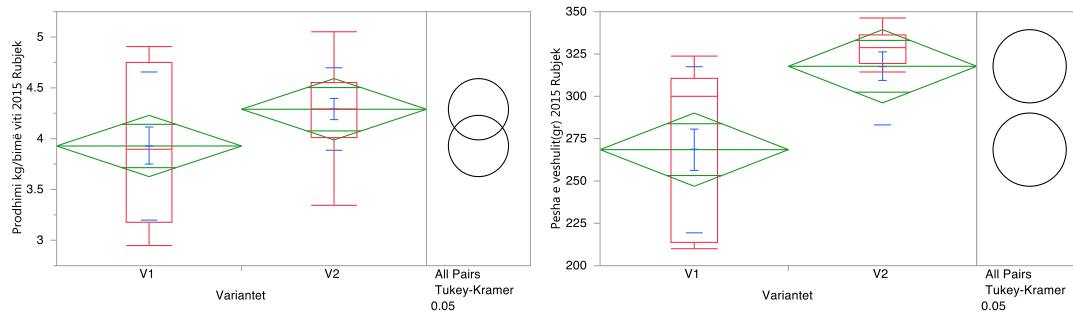

Figura 1 Treguesit prodhimit(kg/bimë) dhe dhe pëshës së veshulit(gr) për vitin 2015, në provat e ngritura në fermën Rubjek, të analizura me testin Tukey-Kramer, për $\alpha < 0.05$.

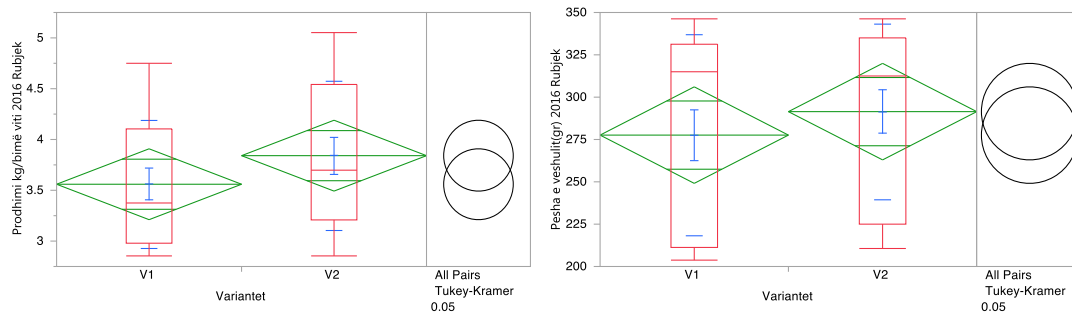

Figura 2 Treguesit prodhimit(kg/bimë) dhe dhe pëshës së veshulit(gr) për vitin 2016, në provat e ngritura në fermën Rubjek, të analizura me testin Tukey-Kramer, për $\alpha < 0.05$.

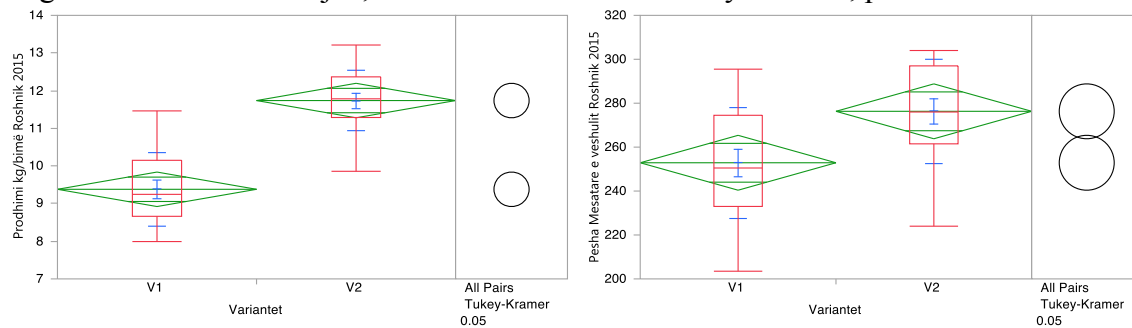

Figura 3. Treguesit prodhimit(kg/bimë) dhe dhe pëshës së veshulit(gr) për vitin 2015, në provat e ngritura në fermën Roshnik, të analizura me testin Tukey-Kramer, për $\alpha < 0.05$.

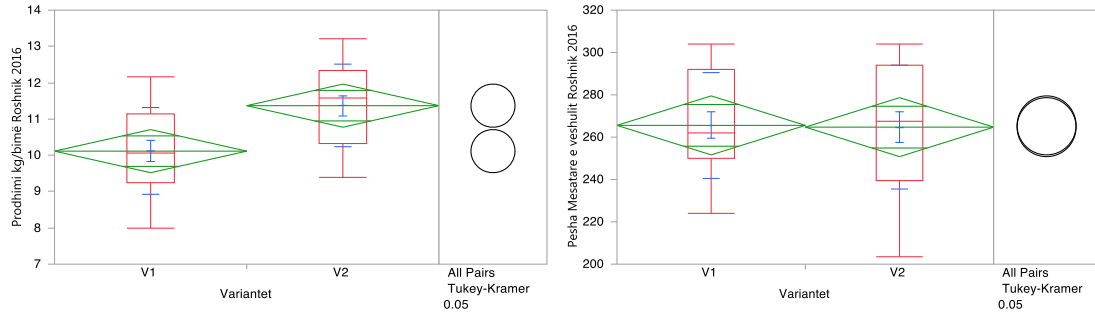

Figura 4. Treguesit prodhimit(kg/bimë) dhe dhe peshës së veshullit(gr) për vitin 2016, në provat e ngritura në fermën Roshnik, të analizura me testin Tukey-Kramer, për $\alpha < 0.05$.

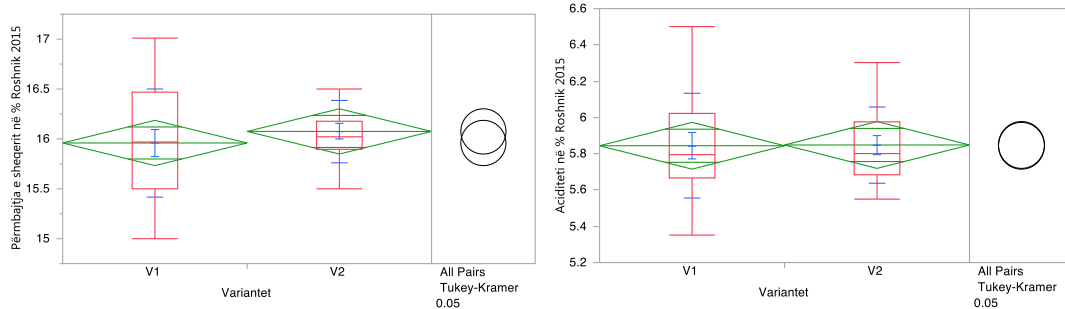

Figura 5. Treguesit e vitit 2015 të përqindjes së sheqerit dhe aciditetit në provat e ngritura në Roshnik, të analizura me testin Tukey-Kramer, për $\alpha < 0.05$.

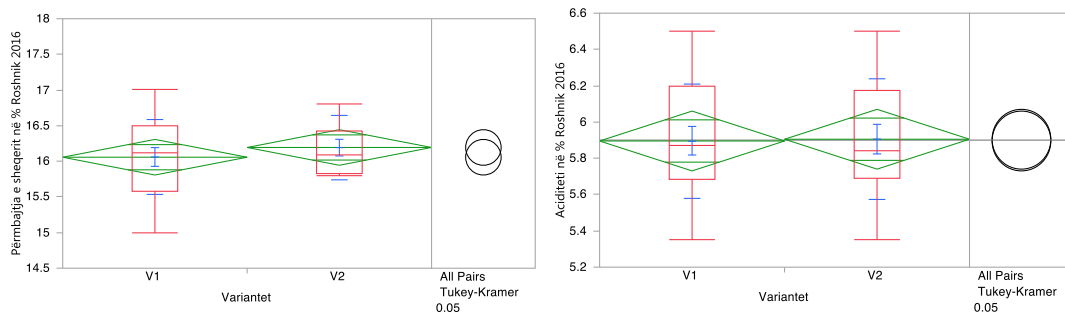

Figura 6. Treguesit e vitit 2016 të përqindjes së sheqerit dhe aciditetit në provat e ngritura në Roshnik, të analizura me testin Tukey-Kramer, për $\alpha < 0.05$.

Tabela 2. Ecuria e asimilimit nga toka të elementëve kryesorë nga hardhisë gjatë ciklit vjetor të zhvillimit bazuar nga të dhënat e literaturës së konsultuar.

	70-90 dite	30-50 dite	30-40 dite
Azot	60-65 %	1-5 %	30-35 %
Fosfor	55-60 %	1-5 %	35-40 %
Potas	65-70 %	5-10 %	15-20 %
Kalcium	80-85 %	5-10 %	1-5 %

Magnez 70-75 %

10-15 %

10-15 %

Fillimi

Lule

Lulezim

Mbyllje

Fillimi

Pjekje

Mbas

Oetesia

Mendojmë se rezultatet e këtyre provave do të përcillen nëpërmjet Specialistëve të Shërbimit të Ekstensionit tek Fermerët